

Soňa MARTINOVSKÁ, *Rodinné a osobní vzpomínky plzeňské měšťanky Luisy Pernerové-Zykmundové jako útěcha v tíživých časech*, České Budějovice 2012 (= bakalářská práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 82 s.

Posudek oponenta bakalářské práce

Tématem a současně i hlavním pramenem předkládané bakalářské práce se staly v rukopise dochované tři knihy vzpomínek plzeňské měšťanky a poslední příslušnice tamní zvonařské rodiny Pernerů Luisy Pernerové-Zykmundové (1867-1947), které jsou součástí bohatšího souboru písemností osobní povahy uloženého v Rodinném archivu Pernerů a Zykmundů v Archivu města Plzně. Tento pramen, vzniklý mezi dvacátými a čtyřicátými léty 20. věku, měl sl. Martinovské napomoci k postižení různých stránek každodennosti a všedního života obyvatel západočeské metropole na sklonku 19. a počátkem 20. století (s. 11). Jak je u tohoto typu kvalifikačních prací obvyklé, samotnému pokusu o interpretaci pramene předeslala studentka dvě kompilativně pojaté kapitoly. V první z nich se věnovala dějinám Plzně – tedy lokality, kde dlouhou dobu žila autorka vzpomínek a již je také na jejích stránkách věnována pozornost – v dlouhém rozmezí mezi polovinou 18. a počátkem 20. století. Druhá kapitola představila zvonařskou rodinu Pernerů a rovněž životní osudy pisatelky pamětí Luisy Pernerové-Zykmundové.

Vlastní jádro bakalářské představuje třetí kapitola věnovaná rozboru knih vzpomínek. Studentka se v ní nejprve zabývala dobou jejich vzniku, poté přidala jejich vnější i vnitřní popis. Samostatnou pozornost věnovala jejich vztahu k dalším pramenům z Rodinného archivu Pernerů a Zykmundů, zejména v něm uchovávané rodinné a další osobní korespondenci, rodinné kronice, jež vznikla na základě rukopisných vzpomínek, a dalším pečlivě shromážděným zdrojům informací o rodové/rodinné minulosti (výpisky z matrik, novinové výstřižky), jež vznikaly z Luisiny iniciativy.

V obsahu zápisů objevujících se na stránkách knih vzpomínek studentka indentifikovala čtyři převažující tematické okruhy. Šlo o texty věnované vlastní rodině, které měly zdůraznit čest a dobré jméno zejména pisatelčina otce Roberta Pernerera stejně jako velebit jeho podnikatelské aktivity a sociální kontakty. Stranou její pozornosti ale nezůstali ani další příbuzní nebo rodinné příběhy, jejichž úkolem byla písemná fixace a budování rodinné soudržnosti a rodinných tradic. Spolu s rodinou věnovala pisatelka velkou pozornost rovněž Plzni, kde se odehrávaly zmíněné podnikatelské aktivity Pernerů. Právě v zápiscích o městě dostaly také slovo

vyhraněné nacionální názory pisatelky; je ale otázkou, zda se tak protiněmecky vyhraněnými staly až v době vzniku vzpomínek, tedy v době nacistického ohrožení české státní samostatnosti, nebo jestli měly starší kořeny. Nechybělo ani sledování proměn podoby města stejně jako nostalgické vzpomínky na život v něm za doby pisatelčina dětství a mládí nebo pozoruhodné zmínky o tom, jakým způsobem se komplikované národnostní potýkání Čechů a Němců projevovalo v tamní specifické (?) mluvě. Posledním čtvrtým sledovaným okruhem zápisů byly Luisiny osobní vzpomínky, nejvíce z doby raného dětství, v nichž se podle sl. Martinovské opět spojovala nostalgie s patriotismem.

Bakalářská práce sl. Martinovské se soustředí na identifikaci základních tematických okruhů, jimž se pisatelka ve svých vzpomínkách věnovala. Tento krok představuje nutný a dobře zvládnutý, ale pouze první stupeň k interpretaci tohoto bezpochyby velmi subjektivního osobního pramene. Větší pozornost by si podle mého názoru zasloužila otázka cílená směrem naznačeným v titulu práce, totiž sepětí mezi dobou vzniku pramene a tehdejší situací pisatelky, ohlížející se na stránkách svého díla zpět, proti proudu nemilosrdně plynoucího času, ovšem píšící pro budoucnost, pro níž hodlala zanechat písemné svědectví o sobě samé, svých blízkých předcích a také o městě, na jehož zvelebování se její rodina nemalou měrou podílela.

Předkládaná kvalifikační práce představuje zajímavý příspěvek k problematice osobních pramenů a zkoumání jejich výpovědní hodnoty. K jejím kladům náleží také kultivovaný jazyk s minimem překlepů. Rád ji doporučuji k obhajobě a návrhu hodnotit stupněm **v ý b o r n ě**.

doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.

Jindřichův Hradec, 20.08.2012